

Remissvar gällande underlagsrapporter för nationellt skogsprogram

Dnr N2015/2214/sk – Sågverkens Riksförbund

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Sammanfattning

Sågverkens Riksförbund ställer sig bakom remissvar inlämnat från Skogsindustrierna.

Vid sidan av vad som där formuleras vill förbundet specifikt framhålla några generella synpunkter samt några synpunkter knutna till rapporterna 1-3.

Äganderätten.

Skogen, med sina långa omloppstider, är kanske det tydligaste exemplet på vikten av tilltro till äganderätten. Finns denna tilltro är ägarna villiga att investera i sitt skogsbruk trots att den fulla avkastningen ligger 1-2 generation fram i tiden.

Det finns ingen motsättning i att skogen under sin omloppstid avkastar andra nyttigheter än virkesproduktion. Men om ägarens långsiktiga målsättning med skogsinnehavet begränsas av samhällliga mål formulerade av utomstående, och detta sker mot ägarens vilja, är risken stor att ägaren förlorar incitament för långsiktiga investeringar. I samma stund mister vi en bit av förutsättningen för vår välfärd.

Produktion

För Sverige är den produktiva skogen en huvudingrediens i målet om ett hållbart samhälle, en bioekonomi. Dels för att den finns, dels för att den utgör över hälften av Sveriges landareal. Trots stora tillgångar och en tillväxt överstigande dagens uttag, måste produktionen ökas. Inte bara Sveriges invånare måste växla till ett hållbart samhälle. Att öka odlingsarealen är svårt. Men om vi med olika insatser kan öka tillväxten, kan varje procentenhets tillväxtökning jämföras med en utökad odlingsareal om 225 000 ha. Detta synliggör effektiviteten i en ökad produktion.

Skogens bidrag i en bioekonomi är råvara som ersättning för produkter där gängse material kommer från icke förnybara källor. Genom detta vinnns två saker.

- Substitution. Minskad åtgång av ändliga resurser.
- Kollagring. Genom byggmaterialet trä skapas den mest långlivade kollagringen.

Ju högre produktion vi kan åstadkomma i skogen, och ju högre andel av det uttagna virket som används i byggande, desto mera av substitution och kollagring kan uppnås.

Nyckelbiotoper och biologisk mångfald

I Skogsstyrelsens rapport nr 5/2005 finns svensk skogshistoria nedtecknad i korta årsvisa sammandrag. Bl.a. kan läsas om beslut att beskoga ljunghedarna inleddes 1860 och att det år 1914 fortfarande var mer än 180 000 ha kvar att beskoga. 1927 beskrivs som startpunkt för att försöka minimera skogsbetet.

Diskussionen om den biologiska mångfalden blir ofta lätt alarmistisk. Även om ambitionen att få bort skogsbetet inleddes redan 1927 vet vi att det tämligen spritt pågick en bra bit in i andra halvan av 1900-talet. Detta skapade förutsättningar för arter som med skogsbetets upphörnaden fick drastiskt försämrade förutsättningar.

Vid varje tidpunkt finns en mix av arter som skapar mångfald. Människan har genom träget arbete påverkat landskapets utseende och förändrat sättet att använda skogen. I varje epok har det funnits arter som haft goda betingelser likväl som arter med dåliga betingelser. Troligen finns idag många nyckelbiotoper där det för 100-150 år sedan mestadels växte ljunghed. Det är lätt att förledas tro att dagens koordinatsatta nyckelbiotoper är statiska till innehåll och läge. Hade en artskyddsförordning anno 1860 tillåtit omfattande skogsplantering?

De skogar där den löpande tillväxten idag kulminerar anlades när skogsvårdslagen hade fokus på produktion. De skogar som anlagts efter att produktions- och miljömål jämförts är i genomsnitt 12 år gamla. De skogar som anlagts efter att miljöcertifiering enligt PEFC och FSC fick allmän spridning är ännu yngre.

Det är oerhört väsentligt att förslag till förändrade regelverk, förslag som belastar stadskassan och förslag som utökar byråkratin inte realiserar baserat på känslomässiga grunder.

Underlagsrapport 1

Tillväxt, mångbruk, värdeskapande av skogen som resurs

1.4 Utgångspunkter.

Rapporten har i sin beskrivning av bakgrund och uppdrag noterat några utgångspunkter. Det kan där tolkas som att skogens sociala värden ses som en egen genre. Därför känns det angeläget att påpeka att arbetstillfällena också har ett högst väsentligt socialt värde.

Underlagsrapport 2

Virkesproduktion, övriga ekosystemtjänster och naturens gränser

5. Strategiska rekommendationer och åtgärdsförslag.

Flera av de åtgärdsförslag som föreslås i rapporten kommer att få, från relativt måttlig till stor, inverkan på enskilda skogsägares brukande av skogen. Under 5.4.4, stycket "Motiv och genomförande" står i den sista meningen att de nya föreslagna arbetsformerna "får inte ses som en ny byråkratisering". Detta som en förhoppning.

Det tål att påminnas, att om skogsägaren i rollen som företagare åläggs en extra regel, en extra anmälan eller ett extra samråd, så har byråkratin ökat.

Underlagsrapport 3

Främjande av biobaserade produkter och energi, smarta transporter, en skogsindustri i världsklass och ökad export

Förbundet är enig med förslagen i underlagsrapport 3. Ett av förslagen förtjänar dock ytterligare några argument.

5.3.4 Stimulera urbant träbyggande

Det är en berättigad synpunkt att en byggnads hela liv, från produktion via driftsfas till slutlig rivning, s.k. livscykelanalys, bör utgöra underlag som styrmedel för att bygga klimateffektivt. Därtill kan läggas att denna aspekt även kan appliceras på broar.

Genomförda träbyggnadsprojekt har även resulterat i positiva omdömen från såväl byggnadsarbetare som boende invid byggplatsen. Mindre buller och kortare byggtid.

Under punkten 6, konsekvenser och rekommendationer, placeras förslaget "stimulera träbyggande" i nyttomatriken vid en relativt hög genomförandekostnad. Det förtjänas att påpekas att ett första steg till stimulans, att väga in hela livscykelanalysen i beslutprocessen t.ex. vid byggnation av offentliga beställare, kan göras till en låg kostnad och med snabbt ikraftträdande.

2016-11-14

Sågverkens Riksförbund
Per Arne Nordholts
VD